

»Ponosni smo na vas«

mag. Nenad Savič, Slovenska fundacija za poslovno odličnost, nenad.savic@unikatum.si

V naslovu zapisana misel je bila ena iz vrste spontanov odzivov udeležencev po končanem forumu Slovenske fundacije za poslovno odličnost (SFPO) z motom Znanje za gospodarstvo, ki je potekal na GZS 28. septembra 2011. Zakaj so udeleženci Foruma SFPO začutili ponos? Po Zoranu Milivojeviću je ponos čustvo, s katerim izražamo veselje nad dosežki nekoga drugega ter hkrati verjamemo, da smo tudi sami pripomogli k temu uspehu, torej se lahko poistovetimo z uspehom drugega.

Da smo starši ponosni na dosežke svojih otrok, se nam zdi normalno, a da bi bili udeleženci nekega foruma ponosni, ko so poslušali o uspehih drugih, ni ravno običajno za slovensko kulturo. V uspehih drugih so torej ponosni udeleženci foruma simbolično videli tudi svoj uspeh in s tem povezan dokaz lastne vrednosti in visokega statusa ter so bili pravzaprav ponosni sami na sebe. Ponosni na delo, ki ga opravljajo, in na potenciala, ki jih bodo skozi ustvarjalno delo šele sprostil, opogumljeni tudi z uspehih drugih.

«Danes so najboljši časi za inovatorje, kajti denar leži na cesti in poberete ga lahko samo z idejo.

Samozavedanje o možnostih in možnosti, podkrepjeno z uspehi, lastnimi in uspehi drugih, nujno potrebujemo ob prehodu Slovenije v nov razvojni model, ki nikakor ne bo lahek. »Nov razvojni model Slovenije je neizogibno pred nami in tako družba kot vsi akterji te družbe se moramo na podlagi kritične refleksije vprašati, ali smo se sposobni prilagoditi ter soustvarjati družbo znanja in odličnosti,« pravi prof. dr. Marko Jaklič. Veseli nas lahko, da se mnogi o tem ne sprašujejo, ampak tako preprosto že živijo.

Izjemna podjetja na SFPO

Tako smo lahko na Forumu SFPO 2011 spoznali Cosylab, družbo z okoli 50 zaposlenimi in nekaj več kakor dvema milijona evrov letnega prihodka, katerega značilnost je, da je ves ustvarjen izključno na tujih trgih. Pri tem je pomembno vedeti, kakor je izpostavil dr. Jože

Dedič, vodja področja razvoja strojne opreme, da prihodek ustvarjajo z razvojem krmilnih sistemov za jedrske pospeševalnike in radioteleskope ter da sodelujejo pri sedmih od desetih največjih svetovnih mednarodnih znanstvenih projektih. Izjemno zanimivo je njegovo stališče, da pri sodelavcih delavnost ni dovolj. »Rabimo brihten in odgovoren kader, zato iščemo in zaposluje samo najboljše,« pravi dr. Dedič in hkrati dodaja, »da so naše šole, tehnične univerze in tehnološki parki zelo dobri. Uspelo nam je s čisto običajnimi ljudmi, ki jim zagota-

«Slovenci ste odlični v tehnologiji, a nimate pojma, kako prodajati stvari.

vljamo kreativno okolje in neomejene možnosti dokazovanja ter jim dajemo namesto togih pravil pametna priporočila.«

Za inovacije starost ni pomembna

Predstavljajte si igro dveh igralcev s kozarcem vode v roki. Prvi pravi: »Joj, kako mrzla je voda v kozarcu.« Drugi pa z obrazom, brez besed, pove, da ima v kozarcu ledeno mrzlo vodo. Ta različnost igre je bila velik izziv za organizatorje letošnjega foruma, kako predstaviti odličnost, ne da bi govorili o njej. Pot, ki smo jo ubrali, je bila zgodba o znanju, njegovem nastajanju, prepletanju s prakso ter sistematičnem pretvarjanju v globalno konkurenčne produkte z visoko dodano vrednostjo. In to pot smo osvetlili z različnih zornih kotov, sestavili mozaik slovenske odličnosti in pokazali, da se nam z uporabnim znanjem ni treba bati za prihodnost in delo. To trditev je najbolj nazorno podprl 93-letni in še

vedno zelo dejaven izumitelj Peter Florjančič. Pravi, da so danes najboljši časi za inovatorje, kajti denar leži na cesti in poberš ga lahko samo z idejo. Samo v zadnjega pol leta je končal in predstavil dva nova izuma, zložitljiv podvodni fitnes ter večnamenski pripomoček Uni boy za pomoč pri obujanju in sezuvanju starejših ljudi. Prav tako je tik pred promocijo njegov najnovejši izum, servieta z dodano vrednostjo, ki je še vedno skrbno čuvana skrivnost. Kljub temu se ve, da je podjetje, ki jo bo izdelovalo, v razvoj vložilo že skoraj dva milijona evrov in

«Delavnost ni dovolj. »Rabimo brihten in odgovoren kader, zato iščemo in zaposluje samo najboljše.«

zagotovilo delo kar nekaj ljudem. Da leta niso ovira za ustvarjalnost, smo videli pri skoraj 70 let mlajših skupinah mladih raziskovalcev, ki so predstavljali svoje v mednarodnem okolju že zaznane in nagrajene dosežke, denimo telefon za pomoč slepim in slabovidnim, patentno zaščiteno cepivo proti *Helicobacter pylori* in predelavo klasičnega twinga v električno vozilo. Mozaik slovenske odličnosti so torej sestavljali pari različnih svetov, ki smo jih združevali, da bi iz njih iztisnili več energije, podobno kako pri fuziji oziroma zlitju jeder v fiziki, enem od najbolj eminentnih svetovnih projektov, pri katerem sodeluje tudi Cosylab.

En korak navzdol, dva navzgor

Poučno je bilo spoznati, da je na poti do odličnosti treba požreti tudi kakšno grenko. Da imamo Slovenci odlično tehnološko znanje, ki ga priznavajo tudi v tujini, a ga še ne znamo ne

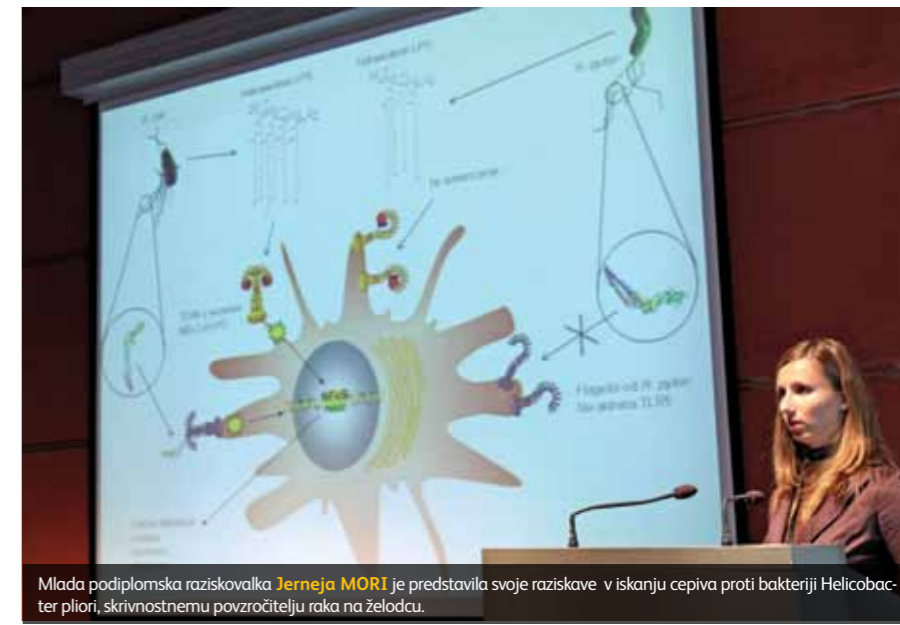
Prof. dr. Marko JAKLIČ, Prof. dr. Janko JAMNIK, Dr. Jože DEDIČ, Prof. dr. Jadran LENARČIČ, Mag. Nenad SAVIČ, Radovan BOLKO, Dr. Jožica REJEC, Dr. Miha KOS in Peter FLORJANČIČ razpravljajo na temo Prepletanje odličnosti v znanosti in gospodarstvu.

dobro zaščititi ne dobro prodati, sta spoznala tako Kemijski inštitut kakor mikro podjetje Uniki, ki se uvršča med prodorne specialiste za inteligentne digitalne medije. Prof. dr. Janko Jamnik, direktor Kemijskega inštituta, je predstavil zgodbo o razvoju materialov za li-ion baterije iz leta 2005. Takrat je Kemijski inštitut izdelal najbolj zmogljiv material na svetu, a mu ga zaradi prezgodnje objave v znanstveni reviji ni uspelo patentno zaščititi. Danes tako od tega izuma v Sloveniji nimamo tako rekoč nič, v ZDA pa deluje tovarna za proizvodnjo takih baterij z 10 tisoč zaposlenimi. A napake so del učenja in tako ima Kemijski inštitut danes največ prodanih patentov v Sloveniji, med njimi tudi za utekočinjen les in tehnologijo spektralno selektivnih premazov. Prav zadnja je podlaga za delo v enem največjih podjetij za proizvodnjo sončnih celic, v podjetju Alanod iz Nemčije. Mija Lorbek, izvršna direktorica iz podjetja Uniki, ki je lani izjemno odmevno in uspešno predstavilo inovativno razkrivanje novega produkta za naročnika Hennessy v muzeju moderne umetnosti v New Yorku, je dodala boleče sporočilo partnerja iz tujine, ki pravi: »Ste odlični v tehnologiji, a nimate pojma, kako prodajati stvari.« To je še en dokaz, da bo treba v družbi znanja in odličnosti znanje znati tudi odlično prodajati. S tem se nedvomno strinja tudi Radovan Bolko, glavni izvršni direktor koncerna Kolektor, ki pravi, da ni dovolj, da si inovativen, temveč moraš biti s svojimi izdelki

tržno uspešen. Svojo trditev je podkrepil s preprostimi izračuni, da imajo v Kolektoru 350 milijonov evrov skupne prodaje. 15 odstotkov od tega, torej 50 milijonov evrov prometa prinesejo novi, tehnološko sveži izdelki, s tem pa si zagotavljajo vodilno mesto v globalnem razvoju tehnologij v svojem segmentu.

Da znanje, rdeča nit foruma, ni več javna dobrina, je na začetku srečanja opozoril prof. dr. Radovan Stanislav Pejovnik, rektor Univerze v

Ljubljani, in dodal, da v globalnem svetu multinacionalke te zapirajo dostop do njega ter da v boju za globalno konkurenčnost znanje ni več orodje, temveč orožje. Marsikatero lečo, skozi katero danes gledamo na odličnost, bo torej treba očistiti. Kljub vsemu dodajmo, da smo lahko upravičeno ponosni na mnoge organizacije in odlične posameznike, ki nosijo kulturo odličnosti v sebi in jo tudi nesebično darujejo drugim.

Mlada podiplomska raziskovalka Jerneja MORI je predstavila svoje raziskave v iskanju cepiva proti bakteriji *Helicobacter pylori*, skrivnostnemu povzročitelju raka na želodcu.